Nr. 40 (850) www.lyberti.com Joi, 10 octombrie 2019

LIBERTATEA

CUVÂNTULUI

Maestrul Dumitru POCLITARI și balada vieții sale

► pag. 9

CURS VALUTAR MEDIU LA ZIUA DE 9 OCTOMBRIE 2019

1 RON – 5 GRN. 71 COP.	1 USD – 24 GRN. 69 COP.	1 EUR – 27 GRN. 11 COP.	1 RUB – 0 GRN. 38 COP.	1 MDL – 1 GRN. 40 COP.

Formația „The Ambassadors” a Forțelor Aeriene SUA va concerta în premieră la Cernăuți

Formația „The Ambassadors” a Forțelor Aeriene SUA (USAFE Band) staționate în Europa întreprinde un turneu în mai multe orașe din Ucraina în perioada 9-19 octombrie 2019. La Cernăuți orchestra va concerta în premieră pe 12 octombrie la Filarmonica regionala „Dmytro Hnatiuk”. Turneul este o continuare a unei serii de activități diplomatice ale ambasadorilor muzicali americani în Ucraina, care au început cu doi ani în urmă, de Ziua Independenței Ucrainei. În 2019 turneul este consacrat marcării Zilei Apărătorului Ucrainei și este organizat în comun cu Orchestra Prezidențială Națională. Turneul formației „The Ambassadors” a început pe 9 octombrie cu un concert la Lviv. Apoi vor urma alte concerte în orașele Ivano-Frankivsk, Cernăuți, Vinnyțea și Kiev.

Formația are doisprezece membri și călătorește în toată Europa, interacționând cu trupe locale de jazz și împărtășind localnicilor din ceea ce ei numesc „libertatea de a experimenta un produs muzical în orice mod”. „The Ambassadors” face parte din Forțele Aeriene SUA, iar membrii formației sunt muzicieni profesioniști și evoluează, fără excepții, în uniformă.

Ministerul Învățământului intenționează să închidă un număr mare de școli

Ministerul Învățământului din Ucraina propune o modalitate de a găsi bani pentru creșterea salariilor profesorilor prin „optimizarea” rețelei de instituții școlare. Cu alte cuvinte, din lipsă de elevi vor fi închise o sumedenie de școli mici din toată țara. În toate aceste cazuri, elevii vor fi mutați la școlile de bază, urmând să facă naveta. Potrivit ministrului Învățământului, Ganna Novosad, costul mediu al pregătirii unui elev în Ucraina este de 21 mii de grivne, iar în școlile mici acest cost ajunge la 100 mii de grivne. „Vedem utilizarea ineficientă a fondurilor. Prin urmare, trebuie să lucrăm asupra optimizării rețelei școlare, pentru ca copiii să aibă acces la învățământ de calitate. Acestea pot fi școlile de bază unde sunt oferite servicii educaționale mai bune”, spune ministrul. Potrivit ei, închiderea școlilor mici poate oferi fonduri suplimentare pentru creșterea salariilor cadrelor didactice. Anterior, Novosad spunea că pentru majorarea salariilor cadrelor didactice cu 20-70%, anunțate de cabinetul anterior, sunt necesare suplimentar 45 miliarde de grivne, care momentan nu sunt disponibile.

Estonia nu va mai primi migranți din Ucraina

Estonia se confruntă acum cu un flux foarte puternic de migranți din republicile fostei URSS. Din această cauză autoritățile estoniene au luat decizia de a nu mai accepta migranți din Ucraina, potrivit ERR. „Cel mai mare număr de cereri de azil nu vine din Orientul Mijlociu sau Africa, ci din Ucraina. Urmează Georgia, Moldova și apoi Afganistan și alte țări asemănătoare”, a declarat Mart Helme, ministrul de Interne din Estonia. „Avem suficiente probleme cu imigranții din Ucraina. Ucrainenii au mai multe șanse să se integreze în comunitatea vorbitoare de limba rusă, iar aceasta este o problemă culturală și demografică pentru noi", a spus ministrul de Interne.

În septembrie ministrul estonian de Interne cerea anularea regimului fără vize pentru ucraineni, din cauza numărului mare de migranți. Politicianul a spus că liberalizarea regimului de vize poate deveni pentru Estonia un cal troian. „Cei care vin aici nu sunt atât ucraineni, cât ruși din estul Ucrainei, ucraineni rusificați sau pur și simplu niște homo sovieticus. Această puternică presiune migratorie venită din Est asupra noastră continuă să crească”, a spus ministrul. Reamintim că UE a introdus regimul fără de vize pentru Ucraina la 11 iunie 2017. Ucrainenii au posibilitatea să călătorească în mod liber în țările UE, inclusiv în Estonia, cu pașapoarte biometrice. De menționat că în 2019 salariul mediu în Estonia este de 1.180 euro.

Frați români, nu vă lăsați!
La „Libertatea Cuvântului” vă abonați!
Continuă abonarea pentru a doua jumătate a anului 2019

Joi	Vineri	Sâmbătă	Duminică	Luni	Marți	Miercuri
10 octombie	11 octombie	12 octombie	13 octombie	14 octombie	15 octombie	16 octombie
мін. +7° макс. +19°	мін. +9° макс. +17°	мін. +6° макс. +21°	мін. +9° макс. +20°	мін. +7° макс. +19°	мін. +8° макс. +20°	мін. +12° макс. +19°

Pagină realizată de Romeo CRĂCIUN

Rusia, reacție dură la reforma lingvistică în școlile din Ucraina. De ce România tace?

Ministerul Afacerilor Externe al Rusiei a reacționat furios la declarația ministrului Învățământului din Ucraina, Ganna Novosad, privind trecerea la predarea în limba ucraineană a tuturor disciplinelor școlare în școlile din Ucraina. „Constatăm cu regret că Kievul continuă cursul guvernului anterior privind ucrainizarea totală și violentă a țării. În plus, limba rusă rămâne supusă unei duble discriminări, deoarece în școlile cu predarea în limbile minorităților naționale ce aparțin limbilor Uniunii Europene, trecerea la ucraineană este amânată până în 2023", se arată în comunicatul de presă al MAE rus. „Am subliniat în repetate rânduri asupra caracterului nociv al acestor politici într-o societate ucraineană multinațională și multilingvă. Istoria ne învață că astfel de acțiuni nu se termină cu bine. Un stat construit pe suprimarea identității lingvistice naționale și a abuzurilor împotriva drepturilor omului nu va fi niciodată puternic și stabil. Îndemnăm autoritățile de la Kiev să apere cu adevărat valorile umane europene declarate și să își revizuiască politica lingvistică", se menționează în comunicatul instituției. În același timp, Rusia amenință că va face apel la structurile europene și internaționale pentru drepturile omului. „Sperăm că vor oferi o evaluare clară și principială a acțiunilor întreprinse de Kiev, care încalcă nu numai prevederile Constituției țării, ci și obligațiile internaționale în domeniul drepturilor omului și protecției minorităților naționale", se spune în declarația Ministerului rus de Externe.

De menționat că, potrivit ministrului Învățământului din Ucraina. Ganna Novosad, din septembrie 2020 toate școlile cu predarea în limba rusă din Ucraina vor trece la limba ucraineană. „Există încă școli cu limba rusă de predare, dar din septembrie 2020 acestea vor trece la limba ucraineană. Școlile cu predarea în limba minorităților naționale aparținând limbilor Uniunii Europene vor trece la predarea obiectelor în ucraineană începând din septembrie 2023”, a menționat ministrul Ganna Novosad.

Reamintim că la 28 septembrie 2017, în Ucraina a intrat în vigoare noua Lege a Învățământului, care introduce în școli sistemul de douăsprezece clase și extinde

utilizarea limbii ucrainene în sfera învățământului. Legea a stârnit un val de critici din partea minorităților naționale, inclusiv din partea etnicilor români, care se tem că școlile românești vor dispărea în timp. Ulterior a fost amânată intrarea în vigoare a legii respective. Ucraina a prelungit până în 2023 perioada de tranziție pentru punerea în aplicare a articolului ce interzice predarea în limbile minorităților etnice.

Oficial ucrainean: Pentru nerespectarea legii lingvistice, directorii de școli vor fi demiși din funcții

Inițiativa Ministerului Învățământului privind predarea disciplinelor școlare în limba ucraineană a fost explicată de ombudsmanul educațional din Ucraina, Serhii Gorbaciov, în cadrul unei emisiuni televizate.

„Există o lege a Ucrainei privind educația care definește clar că limba de învățare într-o școală ucraineană este limba de stat, adică ucraineana. Acest lucru nu împiedică învățarea altei limbi, inclusiv limbile minorităților naționale la unele discipline", a explicat ombudsmanul.

Gorbaciov a menționat că respectiva lege a fost adoptată cu doi ani în urmă, în septembrie 2017, iar acum există o perioadă de tranziție. Potrivit lui, în cazul „dacă este vorba de lecțiile de limba rusă sau literatura străină, unde se studiază operele literaturii ruse”, atunci nu există nicio obiecție la limba de predare. Restul materiilor trebuie predate în limba ucraineană.

„Testele de evaluare independentă externă, care sunt considerate ca certificare finale și sunt catalogate ca examene de admitere la o instituție de învățământ superior, sunt elaborate în limba ucraineană. Este necesar de a pregăti copiii pentru examene în limba ucraineană. Profesorul trebuie să vorbească fluent limba ucraineană, altfel nu are dreptul de a lucra în școala ucraineană”, a subliniat Gorbaciov.

El a menționat că responsabilitatea privind respectarea legislației lingvistice revine administrației școlare. De asemenea, protecția limbii de stat în domeniul educațional va fi monitorizată de ombudsmanul educațional.

„Dacă vedem că în unele școli această cerință absolut clară a legii nu este îndeplinită, părinții pot contacta administrația școlii, autoritățile educaționale, alte organe de stat care trebuie să monitorizeze respectarea legilor aplicabile”, a declarat ombudsmanul.

Gorbaciov a spus că pentru nerespectarea legii directorii de școli vor fi sancționați sau demiși din funcții. De asemenea el a precizat că școlile private, spre deosebire de școlile de stat, vor avea dreptul de a alege limba de învățare.

Germania avertizează: Migranții năvălesc în Europa!

Horst Seehofer, ministrul german de Interne, atrage atenția asupra afluxului tot mai mare de migranți care lovește Europa. După opinia liderului de la Berlin, pericolul este mare, iar „Bătrânul continent” riscă să fie „ocupat” de migranți în viitorul apropiat. „Vom asista la un val de refugiaţi ca în anul 2015”, a spus ministrul. Soluția o reprezintă solidaritatea între țările din UE. Horst Seehofer atrage atenția asupra nepăsării afișate de unele cancelarii și spune că „trebuie să ne ajutăm mai mult partenerii noştri europeni pentru a controla graniţele externe ale UE. I-am lăsat singuri prea mult timp”. Ce riscă Europa? Răspunsul e unul singur, afirmă neamțul: „Dacă nu vom face asta, vom asista la un val de refugiaţi ca în 2015. Poate la un val chiar mai mare decât în urmă cu patru ani!”.

Pentru a ajunge pe insulele grecești, mulţi migranţi încearcă să folosească drept poartă de intrare în Europa o rută de pe coastele turceşti ale Mării Egee. În baza unei înțelegeri din 2016, prin care UE a promis să plătească şase miliarde de euro, Ankara a fost de acord să-i oprească pe migranţi din încercarea lor de a ajunge în blocul comunitar. Cu toate acestea, rezultatele par a fi sub așteptări. Germania a acceptat să primească mai mult de un milion de refugiaţi în 2015 şi 2016, dar în ultimii ani se observă o reticență a Berlinului în privința acestei politici.

Pagină realizată de Mihai URSU

A fost adoptat Regulamentul de funcționare a Consiliului Național al Românilor din Ucraina

În data de 7 octombrie 2019 a avut loc ședința ordinară a Consiliului Național al Românilor din Ucraina, subiectul discuțiilor fiind activitatea Consiliului şi a societăţilor culturale – membre ale Consiliului. În scopul coordonării şi armonizării activităţii membrilor Consiliului Naţional al Românilor din Ucraina, a fost discutat şi aprobat proiectul Regulamentului de funcţionare a Consiliului care prevede, printre altele, păstrarea autonomiei fiecărei societăţi culturale – membră a Consiliului, pentru a evita o suprapunere a manifestărilor organizate de mediul asociativ românesc din Ucraina. În cadrul ședinței au fost aprobați noi membri ai Consiliului, fiind exprimată deschiderea pentru aderarea altor asociații.

În același timp, potrivit unui comunicat de presă, a fost luat act de faptul că „unele societăţi culturale, cu încălcarea gravă a Declarației adoptate la 30 iulie a.c., au decis prin metode abuzive să reorienteze activitatea Consiliului într-o direcție inacceptabilă – crearea încă a unei structuri cu statut juridic (așa zisa Alianță), care, cică, va reprezenta întreaga comunitate a românilor din Ucraina pentru centralizarea sprijinului financiar prin intermediul conturilor bancare ale noii organizații. Considerăm că trebuie analizate problemele stringente ale românilor din Ucraina (învățământul în limba maternă, cultura, biserica, reforma administrativ-teritorială ș.a.), care trebuie să fie prioritare în dezbateri, în comparație cu temele comercial-juridice care au blocat activitatea întregului Consiliu”. A fost precizat faptul că la următoarea ședință va fi luată o poziție comună vizavi de problemele cu care se confruntă învățământul în limba maternă din Ucraina. Un alt subiect care va fi analizat în cadrul unei comisii specializate a Consiliului va fi reforma administrativ-teritorială din Ucraina. La finalul ședinței a fost adoptată o declarație, pe care o publicăm în continuare.

DECLARAȚIE

Subsemnații, reprezentanții Consiliului Național al Românilor din Ucraina, am discutat în cadrul ședinței ordinare un şir de chestiuni legate de activitatea Consiliului şi a societăţilor culturale – membre ale Consiliului. Subliniem încă o dată importanţa rolului pe care trebuie să-l aibă Consiliul Naţional în armonizarea activităţii societăţilor culturale româneşti din ţinut şi în conjugarea eforturilor pentru rezolvarea problemelor ce s-au acumulat și aprofundat în ultimul timp. Considerăm că o coordonare mai bună a activităţii desfăşurate de membrii Consiliului Naţional, creat la 30 iulie 2019, trebuie să ducă la îmbunătăţirea radicală a stării de lucruri în învăţământ, la creşterea combativităţii comunităţii românilor din regiunea Cernăuţi şi din Ucraina în procesul de apărare a drepturilor constituţionale şi, în final, la o ameliorare a vieţii noastre culturale şi sociale, la păstrarea identităţii naţionale.

Convingerea noastră rămâne aceeași: fiecare societate – membră a Consiliului este liberă în alegerea modului în care îşi va desfăşura activitatea. Cu această ocazie am luat act de faptul că unele societăţi culturale, cu încălcarea gravă a Declarației adoptate la 30 iulie a.c., au decis prin metode abuzive să reorienteze activitatea Consiliului într-o direcție inacceptabilă – crearea încă a unei structuri cu statut juridic (așa zisa Alianță), care, cică, va reprezenta întreaga comunitate a românilor din Ucraina pentru centralizarea sprijinului financiar prin intermediul conturilor bancare ale noii organizații. Considerăm că trebuie analizate problemele stringente ale românilor din Ucraina (învățământul în limba maternă, cultura, biserica, reforma administrativ-teritorială ș.a.), care trebuie să fie prioritare în dezbateri, în comparație cu temele comercial-juridice care au blocat activitatea întregului Consiliu.

Menționăm că numărul total al asociațiilor românești din regiunea Cernăuți depășește la ora actuală cifra de 25 de societăţi. Așadar, în loc de o unire a forţelor noastre naţionale, constatăm o nouă dezbinare. Şi e păcat, deoarece în timpul apropiat e posibil să ne confruntăm cu noi probleme complicate pentru comunitatea românilor din regiune şi din Ucraina, iar discutarea acestora a fost intenționat blocată în ultimele luni de un grup de membri ai Consiliului.

În scopul coordonării şi armonizării activităţii membrilor Consiliului Naţional al Românilor din Ucraina, a fost discutat şi aprobat proiectul Regulamentului de funcţionare a Consiliului care prevede, printre altele, păstrarea autonomiei fiecărei societăţi culturale – membră a Consiliului în desfăşurarea activităţii pentru a evita o suprapunere a manifestărilor organizate de mediul asociativ românesc din Ucraina.

Cu scopul de a consolida poziţiile Consiliului Național al Românilor din Ucraina în cadrul ședinței au fost aprobați noi membri ai Consiliului. Totodată ne adresăm celorlalte societăți culturale românești, exprimându-ne deschiderea pentru aderarea lor la Consiliul Național al Românilor din Ucraina.

Vasile TĂRÂȚEANU, președintele Centrului Cultural Român „Eudoxiu Hurmuzachi” din Cernăuți

Ilie T. ZEGREA, președintele Societății Scriitorilor Români din Cernăuți

Mircea PILAT, președintele Asociației ştiinţifico-pedagogice „Aron Pumnul”

Marin GHERMAN, președintele Centrului Media BucPress

Vasile BÂCU, președintele Societății pentru Cultura și Literatura în Bucovina „Mihai Eminescu”

Alexandrina CERNOV, director al Editurii „Alexandru cel Bun”

Mihaesi Ana-Cristina TĂRÂȚEANU, secretar responsabil al Fundației „Casa limbii române”

Mircea LUTIC, cetățean de onoare al Bucovinei, Laureat al Premiului „Mihai Eminescu” al Academiei Române

Elena PILIGACI, președintele Asociației Cadrelor Didactice de Etnie Română din regiunea Cernăuți

Vasile RAUȚ, președintele Societății „Golgota” a românilor din Ucraina

Vladimir ACATRINI, președintele Societății Bibliotecarilor Bucovineni

Ilie POPESCU, președintele Societății Regionale „Golgota”

Tineri cunoscători ai matematicii

La Institutul de perfecționare a cadrelor didactice din or. Cernăuți a avut loc cea de a 5-a etapă a concursului tinerilor matematicieni de la școlile din regiune. Din partea raionului Hliboca au participat elevi din patru școli: Carapciu, Cupca, Voloca și Volcineții Vechi.

De la CIE Cupca au participat elevele clasei a XI-a „A” Romina Morar și Sabina Irimescu, fiind pregătite de profesoara de matematică Lidia Olar.

Din partea juriului, din care au făcut parte Ia. Drini, T. Bogacik și O. Bilianina de la Institutul de perfecționare a cadrelor didactice din orașul Cernăuți, toți participanții au primit medalii și diplome.

De aceleași medalii și diplome binemeritate s-au învrednicit și cele două eleve eminente ale clasei absolvente de la școala noastră. Certificat și diplomă a primit și profesoara Lidia Olar.

În imaginea alăturată le puteți vedea pe cele două participante împreună cu profesoara lor de matematică. Fotografia este făcută în cabinetul de matematică de la CIE Cupca, cabinet care corespunde cerințelor moderne datorită efortului depus de tânăra și energica profesoară Lidia Olar.

Le dorim succese elevilor, profesorilor și tuturor celor ce iubesc acest obiect dificil și important cum este matematica.

Eleonora SCHIPOR,
pedagog-organizatoare
la CIE Cupca

Impact între o locomotivă și un microbuz

Accidentul s-a produs zilele trecute la o trecere feroviară nereglementată din localitatea Verenceanca din raionul Zastavna. Șoferul automobilului „Peugeot Partner” nu a ales distanța potrivită, astfel admițând ciocnirea cu o locomotivă, care tocmai trecea în acele clipe. În urma impactului, șoferul în vârstă de 57 de ani s-a ales cu leziuni neînsemnate. După examenul medical acesta a renunțat la spitalizare și a plecat acasă.

Fugea de poliție cu 170 kilometri pe oră

Patrulele poliției l-au reținut pe șoferul unui „Audi A6”, care a comis o serie de încălcări ale regulilor de circulație rutieră în stare de ebrietate. Bravul șofer a fost observat de oamenii legii la intersecția drumurilor dintre Chițmani și Vijnița. Acesta a încălcat regulile de trecere a intersecției și a continuat să se deplaseze. Șoferul a ignorat cererea oamenilor legii de a opri mijlocul de transport și a continuat să dezvolte viteza. Aceștia au început urmărirea. Șoferul nu a luat în calcul nici procesiunea de înmormântare ce se deplasa în față. Atunci poliţiştii au dat semnalele necesare altor echipaje de patrulare. Datorită acțiunilor operative ale polițiștilor, acesta a fost oprit. Șoferul s-a ales cu 13 procese-verbale administrative și a fost pus în cătușe. Testele au arătat că nivelul de alcool în sânge depășea cu mult norma admisibilă.

Nici în filmele de groază nu vezi! Dublu asasinat la Chițmani

Un tânăr în vârstă de 20 de ani și-a ucis cu sânge rece propria mamă și soră, aplicându-le mai multe răni de cuțit. Pentru a șterge urmele crimei, acesta a aruncat cadavrele în fântână. Polițiștii au stabilit că acesta a părăsit teritoriul ținutului. Grație susținerii din partea colaboratorilor Direcției de urmărire penală a poliției kievene, tânărul a fost identificat și reținut în noaptea dinspre 5 octombrie la gara feroviară centrală din capitală. Acesta și-a recunoscut vina pentru fapta comisă. Criminalul a fost adus la Cernăuți. În timpul experimentului efectuat, tânărul a indicat circumstanțele și motivul acestui teribil omor. El le-a relatat polițiștilor că un timp îndelungat avea cu mama neînțelegeri, care s-au transformat în conflict. Pentru a-l stopa tânărul a hotărât s-o ucidă pe mamă și s-a pregătit din timp de omor. Suspectul a mai spus că i-a luat viața surorii pentru a nu lăsa mărturii și pentru a șterge urmele crimei. Poliția a fixat o serie de expertize. Continuă ancheta prejudiciară.

300 mii luate de la turiști: o cernăuțeancă va fi judecată pentru escrocherie

O femeie va fi condamnată pentru că a luat nelegitim bani de la cetățeni sub pretextul prestării serviciilor turistice. Fiind persoană fizică-întreprinzător, femeia în vârstă de 28 de ani le-a promis oamenilor foi de odihnă în Turcia, Egipt, Thailanda, Emiratele Arabe Unite, precum și călătorii cu avionul din SUA înspre Ucraina. Aceasta a luat bani de la cetățeni pentru suma de circa 300 mii grivne. Ei i se incriminează comiterea infracțiunii în baza articolului 190 punct 1-2 al Codului Penal al Ucrainei.

Corpul unui bărbat cu urme de torturi a fost găsit într-un iaz

Un bărbat a fost găsit mort într-un iaz de lângă autostradă în localitatea Lunca din raionul Herța. La fața locului s-au deplasat colaboratorii organelor de resort. Salvatorii au scos la suprafață cadavrul. Corpul bărbatului în vârstă de 20-30 de ani a fost expediat pentru efectuarea expertizei medico-legale. Pe corpul bărbatului au fost depistate urme de violență și tortură. El era cu mâinile legate și capul sfărâmat. Poliția a demarat o anchetă. Polițiștii încearcă să identifice persoana celui decedat, circumstanțele asasinării și pe criminalii implicați în comiterea acestei crime.

Bărbat strivit de excavator

Incidentul a avut loc zilele trecute pe malul râului Nistru, în localitatea Voronovițea. Polițiștii au stabilit că în timp ce curățea malurile râului, bărbatul în vârstă de 62 de ani, aflat la volanul excavatorului, l-a accidentat mortal pe colegul său de 45 de ani în timp ce acesta verifica starea tehnică a mijlocului de transport. În urma traumelor primite, bărbatul a murit la locul accidentului. Poliția a fixat o serie de expertize pentru a stabili circumstanțele incidentului.

Cu cuțitul în spatele șefului: un grănicer va fi judecat

Anchetatorii acestui caz au stabilit că grănicerul s-a năpustit asupra șefului său drept răspuns la obiecțiile făcute de acesta. În urma loviturii aplicate au fost atinse unele organe interne. Poliția a demarat o anchetă în baza articolului 405 punct 3 al Codului Penal al Ucrainei. În caz dacă vina grănicerului va fi dovedită în instanță, acesta riscă să fie privat de libertate pentru o perioadă de la trei până la opt ani.

Pagină realizată de Dumitru VERBIȚCHI

lia mamei

Într-o noapte m-am trezit brusc din somn și am început să plâng în hohote și să țip, fiindcă dormeam nu cu mama, ci cu bunelul. Din cealaltă încăpere răzbăteau strigătele de durere ale mamei și eu insistam cu tot dinadinsul să intru acolo și să văd ce se întâmplă, însă nu eram lăsată nici în ruptul capului, iar eu deveneam tot mai disperată, deoarece mi se părea că cineva o omoară și de aceea nu puteam pricepe de ce nu mi se deschide ușa. Bunelul de acum nu mai avea putere să mai facă față sforțărilor mele, strigându-mi ceva repetat una și aceeași. În cele din urmă a ajuns și la mine sensul cuvintelor sale: „Încetează să răcnești și ascultă... Nu mama plânge, ci un copilaș mic!”... Abia atunci m-am liniștit puțin și am început să-l copleșesc pe bunel cu întrebările mele – de unde s-a luat copilașul? El a început să-mi povestească basmele cu barza care aduce copii, dar eu de acum nu mai credeam în asemenea povești, fiindcă înțelegeam că nici o barză n-avea cum să intre pe ușa bordeiului nostru. Sărmanul bunel nu mai știa ce să zică și cum să iasă din încurcătură cu mine, însă ușa se deschise și veni la noi bunica, care mă liniști imediat, spunându-mi că mama e bine, deși e puțin cam bolnavă, și mă conduse la patul ei. Mama îmi zâmbi istovită și mie acel zâmbet mi s-a părut atât de drag ca soarele care apare de după nori într-o zi mohorâtă și de atunci chipul ei mi se asocia întotdeauna cu o rază solară luminoasă. Alături de ea se afla o legăturică: „Este surioara ta, mi-a spus cu blândețe, dacă tu n-o vrei, am s-o dau unei vecine”. Eu cu multă bunăvoință am spus că sunt de acord cu o astfel de soluție, dar când într-o bună zi a intrat la noi o femeie, eu am crezut că aceasta a venit într-adevăr după surioara mea și atunci m-am împotrivit cu hotărâre. Din păcate, eu așa și nu-mi amintesc cum o chema, iar mama era foarte amărâtă și nefericită că micuța ei era bolnavă de hernie și încerca cu multe sacrificii și dăruire s-o vindece, însă fără vreun rezultat evident. Eu de fiecare dată o ajutam pe mama s-o îmbăieze și în general petreceam mult timp cu ea, însă adânc în suflet totuși o iubeam mai mult pe măicuța mea, fiind dominată de un egoism înrădăcinat. Îmi plăcea când mi se acorda atenție numai mie, când eram lăudată și alintată de către toată lumea. Frățiorul meu Euzebi îmi spunea că lui îi plac mânuțele mele mici, care sunt cele mai frumoase și minunate de pe lume. El îmi povestea diferite povești despre prințese alese, spunându-mi întotdeauna că toate acestea seamănă cu mine...

Cele mai nesuferite pentru mine erau rugăciunile de seară. Erau foarte multe că eu nici nu le puteam număra. După fiecare din ele, îndoiam câte un deget și după ce făceam acest lucru cu degetele de la ambele mâini, trebuia să continui cu încă alte trei din ele. Acum înțeleg că rugăciunile îmi suplineau lipsa poeziilor, contribuind la dezvoltarea memoriei mele. De aceea mă străduiam, în special când bunica nu se afla alături, fiindcă ea nu scăpa prilejul să mă corecteze imediat, să introduc în textul lor orice fraze îmi doream. Și anume așa procedam în momentele când mă rugam împreună cu mama, deoarece ea niciodată nu asculta ce rosteam eu, adică orice ce-mi trecea prin cap. Mama era întotdeauna cufundată în gândurile sale negre, care o copleșeau zi de zi, iar principalul dintre acestea era cum să supraviețuim. Trebuiau hrănite nouă suflete și doar ea singură era în stare să muncească. Primăvara a venit rândul și frățiorului meu să se ducă la lucru, fiind dat la păscut viței, însă a răcit foarte tare și a bolit mult timp. După ce s-a însănătoșit, din nou a mers la păscutul vițeilor. Acum îl vedeam tot mai rar. Doar duminicile mergeam la râu, unde puteam să mă scald oricât vroiam. Cu dânsul mă simțeam bine, fiindcă știam că eram ocrotită și nimeni nu îndrăznea să mă supere cu ceva. Se purta foarte grijuliu cu mine. S-a maturizat cu mult înainte de vreme. Nu umbla la școală, fiindcă aproape deloc nu cunoștea limba rusă. Anume el m-a învățat să iubesc natura, îmi spunea cum se numesc diferite plante și flori, care boabe sunt comestibile și care otrăvitoare. M-a învățat să culegem leurdă și urzici, dezgropam rădăcini de lalele sălbatice, numite acolo „buzliki”, pe care le foloseam în mâncare. Însă cel mai important era faptul că Euzebi se dovedea a fi foarte iscusit la prinderea popândăilor de stepă și în primăvara anilor 1942-43 pot spune că anume datorită capturilor sale s-a salvat întreaga familie de foame. Mama îl susținea sufletește foarte tare, îl

lăuda și îl încuraja întotdeauna cu multă dragoste. Într-adevăr, merita din plin recunoștința noastră, deoarece vânatul de popândăi era o sarcină foarte anevoioasă. Ca să prindă doar o singură jivină de acestea, trebuia să care de departe de la râu o grămadă de căldări de apă. Numai într-o singură gaură încăpeau vreo șase căldări, iar popândăii aveau un labirint extins și foarte adânc de galerii subterane...

În prima iarnă a murit bunelul. A murit resemnat și tăcut. Nu cerea nimic, doar se plângea că-i sunt picioarele reci. Suferea de frig în permanență. Bunicile îi puneau la picioare pietre de râu înfierbântate, pe care apoi noi le scoteam cu grijă de sub boarfele ce serveau ca plapome. Apoi a murit soția lui, adică bunica după tată. A murit de asemenea în tăcere și cu aceeași resemnare pe chip, de parcă ne-ar fi șoptit că plecarea ei de pe această lume neprietenoasă ar face bine nouă, tuturora. Cealaltă bunică, după mamă, cea mai tânără dintre ele, ne-a mărturisit apoi că răposații mâncau foarte puțin, se străduiau ca din porțiile lor să ne lase nouă cât mai mult, iar noi, copiii, săream în sus de bucurie pentru porția suplimentară ce-o obțineam. Se părea că moartea s-a instalat cu îndărătnicie în locuința noastră, fiindcă puțin mai târziu a decedat și micuța mea surioară de doar opt luni... Mama din nou își petrecea timpul mai mult plângând. Mi se pare, era anul 1943. Adulții îl blestemau în permanență pe Stalin, pronunțând acest nume atât de urât de ei cu accentul pe ultima silabă, fiind ferm încrezuți, fără nici un pic de îndoială, că numai el este vinovat de toate suferințele neomenești ale noastre. Eu nu înțelegeam cine este acest om înfiorător și ce are el cu noi...

Primăvara anului 1944 ne-a adus o altă nenorocire în familia noastră atât de pătimită printr-o nouă îmbolnăvire a fratelui meu, care iarăși a răcit. De data aceasta mult mai grav, el nemaifiind în stare să muncească. Nimeni de-ai casei nu bănuia că era vorba de tuberculoză. Eu întâmplător am aflat acest lucru, când împreună cu copiii de la grădiniță am fost scoși la plimbare. Noi toți cântam un cântec sovietic patriotic – „Peste dealuri și vâlcele”, pe care eu îl știam pe de rost, deși nu înțelegeam sensul cuvintelor, deoarece încă nu învățasem bine limba rusă, dar totuși cântam cu multă însuflețire împreună cu ceilalți copii. De departe am văzut în stepă ciurda de viței și pe fratele meu culcat în iarbă. Eu m-am bucurat foarte tare, Euzebi la fel, când m-a observat, s-a ridicat în picioare și îmi zâmbea fericit. Atunci una din educatoarele care ne însoțeau i s-a adresat celeilalte colege pe un ton imperativ: „Duceți copiii mai departe de acești viței tuberculoși și de păstorul lor la fel de tuberculos!”. Am înțeles că fratele meu a fost umilit într-un mod deosebit de dureros și urât, dar în același timp am văzut dintr-odată cu claritate că toți vițeii erau într-adevăr bolnavi, iar frățiorul meu drag nu era decât o ființă mică, lipsită de orice apărare și amenințată de o mare nenorocire. Așa îmi explic acum sentimentele mele, precum și tristețea nemărginită și profundă ce mă cuprinsese atunci pentru o mare parte din existența mea viitoare.

În acele zile moartea era o prezență obișnuită în satul pierdut undeva în imensa stepă asiatică, în care ne-a aruncat soarta vitregă, moartea ne însoțea pe noi toți, bătrâni, tineri, copii și prunci, aduși aici, în virtutea nu știu cărui cataclism planetar și cu implicarea celor mai malefice forțe ale naturii, să pătimim în fiece clipă a vieții noastre deznădăjduite, fără să întrezărim cumva vreo rază de speranță, cufundați într-o existență efemeră, dar fără nici o limită în supliciile pe care le suportam cu gândul la cei dragi și la hrana ce ne putea menține încă în această viață pe cât de insuportabilă, pe atât și de frumoasă în trecut, în special în amintirile noastre. Aproape în fiecare zi, la grădiniță, de obicei la ora mesei, venea un copil sau altul care rostea un nume, iar apoi una și aceeași frază: „Du-te acasă, ți-a murit mama!” sau altcineva din rudele apropiate. Când își făcea apariția acest vestitor lugubru, toți copiii încremeneau, aproape că încetau să mai respire, rămânând cu linguriile pur și simplu în aer, iar după ce ușa se închidea cu zgomot în urma celui plecat, continuam să mâncăm ușurați. Era în luna mai 1944 și a venit rândul ca un alt copil să intre în sală și să-mi pronunțe numele: „Cijevschi!..”. Am înmărmurit, fără să scot vreun sunet, însă vocea necruțătoare rosti din nou: „Valeria Cijevschi! Tu ești? Du-te acasă, ți-a murit mama!”. M-am ridicat de la masă, dar nu am putut face nici un pas, fiindcă picioarele nu mă țineau deloc. Nu simțeam nimic, absolut nimic, parcă mă înghițise un gol imens. Nici un pic de durere, nici un fel de tristețe. Apoi îmi aduc aminte doar cum pășeam pe drum, mă sforțam să merg mai repede, să ajung mai grabnic acasă, pentru ca să mă conving că nu este adevărat ceea ce mi s-a spus, aducându-mi aminte cum bunica deseori mă certa când n-o ascultam pe mama sau îi luam pâinea din mână și eu mă simțeam atunci vinovată, însă nimeni niciodată nu-mi spunea că ea poate să moară. Ajungând acasă, am fost dintr-o dată pătrunsă de un gând necruțător și dureros că mama mea a murit într-adevăr, deoarece nimeni nu încerca să mă consoleze sau să-mi spună măcar o vorbă.

Mama a zăcut doar o săptămână. Un om bun, care se va dovedi a fi viitorul meu tată, aflând despre aceasta, mi-a spus să iau o strachină și să vin la el după mâncare. Nu departe de bordeiul nostru se afla o gospodărie auxiliară separată a sovhozului, unde era director acest om bun de care am amintit – Podrezov Iosif Maksimovici. Subunitatea auxiliară respectivă dispunea de câmpuri foarte întinse, de un beci foarte mare, în care se păstrau pe timp de iarnă legumele pentru un întreg orășel, Hromtau, situat la o distanță de 50 de kilometri. Aici nimeni nu suferea de foame. Venind de la grădiniță, deseori eram lăsați, împreună cu fratele meu vitreg Petru, să adunăm cartofii care se risipeau în timp ce erau încărcați în mașini. Viitorul meu tată ne permitea să culegem cartofii risipiți pe jos, iar apoi ne privea cu veselie cât de rapid făceam acest lucru și cât de fericiți fugeam apoi de ne scăpărau călcâiele spre bordeiul nostru cu cei câțiva cartofi care pentru noi erau o adevărată comoară. Aflând despre boala mamei, această persoană a ordonat ca la cantina sovhozului să mi se dea de mâncare pentru mama. Dar biata de ea de acum nu mai putea mânca, așa că prânzul l-am înghițit noi, copiii. Mama se înăbușea din cauza unei anghine contagioase (difterică) și era de fapt sortită să moară. Boala i s-a tras de la niște spice otrăvite pe care mama împreună cu fratele meu le-a cules după ce acestea s-au aflat toată iarna sub zăpadă. Deși era conștientă de faptul că aceste boabe pot fi periculoase, foamea care ne răzbea pe noi toți a fost mai puternică decât posibilele urmări ale unui astfel de pas. Din făina obținută din acele boabe otrăvite mama și bunica au copt niște turte, pe care le-au mâncat singure, având totuși grijă să nu ne dea și nouă, ținând cont și de faptul că eu și cu fratele mâncam la grădiniță. În acea perioadă foamea era necruțătoare și insuportabilă, în special duminicile, când grădinița era închisă. Din cauza acestui chin nemaipomenit nu știam ce să facem, nicăieri nu ne puteam găsi locul, gândul la mâncare ne rodea în creier ca un vierme. Bunica ne povățuia să ne rugăm, spunând că așa ne vom simți mai bine, vom uita de foame. M-am dus într-un fel de coteț din nuiele de lângă bordeiul nostru, printre împletiturile căreia răzbătea lumina de afară, și am început să șoptesc cu încrâncenare o rugăciune după alta, iar când le-am terminat pe toate câte le știam, am început să inventez unele din capul meu, rugându-mă până la urmă lui Dumnezeu să-mi dea măcar o bucată de pâine, o singură bucățică de pâine. Se vede că, rugându-mă la început în șoaptă, am început apoi să-mi pronunț ruga cu voce tot mai tare și mai tare, iar în cele din urmă am ajuns să strig cu putere implorările mele către Dumnezeu. În acest moment, dintr-odată se deschide ușa cotețului și înăuntru intră un moș îmbrăcat cu totul în haine albe, cu o barbă lae, lungă și stufoasă, ținând în mână o hrincă mare de pâine, iar pe față îi stăruia un zâmbet plin de milă și compasiune. „Oare să fi pogorât Dumnezeu la mine?!” – îmi trecu imediat prin mintea mea înfierbântată și disperată, dar după puțină zăbavă, venindu-mi în fire, mi-am dat seama că acesta era bătrânul, un vecin, de fapt anume lui îi aparținea și bordeiul în care noi locuiam. Îl vedeam doar adeseori, deoarece ieșea foarte rar din casă. După ce am depășit momentul surprizei uluitoare de care am avut parte, i-am mulțumit binefăcătorului meu cu lacrimi în ochi, însă nu am avut nesimțirea să mănânc bucata cea mare de pâine de una singură, așa că am intrat cu țipete de bucurie în casă: „Dumnezeu s-a milostivit de noi și ne-a adus pâine, fiindcă mi-a auzit rugăciunile și a ascultat de ele!”. Frații mei și-au pierdut pur și simplu graiul, fără să insiste să mă împart cu ei. După aceea mult timp fratele meu vitreg Petru mergea și el să se roage cu voce tare în coteț, însă rugile sale erau zadarnice. Lui niciodată nimeni nu i-a dat nimic. Moșul din vecini, desigur că-i auzea rugăciunile, însă din cauză că avea mult de suferit de pe urma obrăzniciilor sale de copil nu a manifestat aceeași bunăvoință și față de el. Între timp, eu deja am prins să plâng cu lacrimi amare, deoarece mama împărți hrinca de pâine pe care am adus-o în mai multe bucățele egale pentru fiecare din membrii familiei. Nu mai țin minte cum m-a ogoit mama, ce vorbe mi-a spus și cum de-a reușit să mă convingă ca să nu mai bocesc, însă m-am calmat doar la mângâierile ei tandre, la atingerea mâinilor drăgăstoase care erau pentru mine drept un leac miraculos, o minune adevărată, datorită căreia, eram sigură ca niciodată – aceste mâini ne vor hrăni și ocroti întotdeauna.

Valeria CIJEVSCHI

În imagine: Ștefania Broască-Cijevschi, mama Valeriei, mireasă.

(Continuare. Începutul vezi „L.C.” din 26.09 și 3.10.2019)

„Ierusalimul de pe Prut”

Această denumire i-a dat-o Cernăuțiului Comunitatea evreiască din oraș, or nu întâmplător poeta de limba germană din perioada interbelică, Rose Ausländer, a folosit o metaforă, potrivit căreia „Iordanul este un afluent al Prutului”. În lunga sa istorie de 611 ani (dacă ne orientăm de la prima atestare documentară) Cernăuțiul a fost și rămâne un oraș multicultural. Fiecare etnie conlocuitoare și-a creat aici zestrea spirituală și a scos-o în lumea mare prin cei mai de vază reprezentanți ai săi, leagănul ei rămânând urbea cernăuțeană.

Cernăuțiul a devenit nu numai un oraș la intersecția căilor comerciale, ci și la intersecția diferitor culturi. Fiecare epocă și administrație a lăsat amprente adânci în aceste straturi culturale, ele devenind obiectul cercetărilor oamenilor de știință și al autorilor de studii culturale.

De circa două decenii le „studiază cu penelul” pictorul și graficianul Oleg Liubkivski. Deseori picturile sale despre istoria culturală a orașului său natal au devenit mai convingătoare decât unele studii științifice. Arta are forța sa de convingere și Oleg Liubkivski știe s-o folosească cu mare iscusință. De aceea s-au bucurat de un succes nemaipomenit expozițiile sale în țară și peste hotare – în Austria, Germania, România și Belgia. Prezentându-și lucrările la o expoziție în capitala comunitară – Bruxelles – criticii de artă occidentali l-au inclus pe Oleg Liubkivski în lista primilor zece graficieni din Europa de Est.

Cu doi ani în urmă, Oleg Liubkivski a scos de sub tipar un album cu reproduceri ale tablourilor sale, numindu-l „Tratate artistice despre orașul care cândva se numea „Czernowitz”.

Textul este bilingv – ucrainean și german, poate de aceea cartea a încântat cercurile oamenilor de artă din Viena.

Oleg Liubkivski este, în primul rând, un pictor al Cernăuțiului, oraș pe care îl pierdem. Îl pierdem încet prin marea noastră nepăsare. Artefactele prezentate de pictor în tablourile sale, decăzute dintr-o armonie artistică de cândva, ne avertizează, ne îndeamnă să fim grijulii și să trăim în armonie cu valorile create până la noi, deoarece ele și formează chipul celest al Cernăuțiului. Pentru acest merit pictorului Oleg Liubkivski i s-a acordat titlul de „Cetățean de onoare al Cernăuțiului”, înmânându-i-se distincțiile la festivitățile cu prilejul Zilei orașului. Primarul Oleksii Kaspruk, fiind prezent la vernisarea expoziției personale a lui Oleg Liubkivski „Ierusalimul de pe Prut”, a menționat că hotărârea privind acordarea acestui titlu de onoare pictorului Oleg Liubkivski a fost primită unanim. Deci, ceea ce a făcut acest om de artă pentru Cernăuți nu trezește nici o îndoială.

Reprezentanții Comunității evreiești din oraș i-au mulțumit autorului expoziției pentru faptul că a scos în evidență urmele culturii lor în „Ierusalimul de pe Prut”.

În tablourile și graficele lui Oleg Liubkivski persistă, în afară de urmele altor culturi din Cernăuți, și urmele culturii românești.

O profesoară de română distinsă cu Premiul „Iuri Fedkovyci”

De cele mai multe ori Ziua orașului Cernăuți coincide cu atmosfera sărbătorească și caldă din preajma Zilei învățătorului. Este o coincidență deloc întâmplătoare: Cernăuțiul a avut și are pedagogi de marcă. La drept vorbind, aceștia și pregătesc viitorul orașului și al țării, instruind și educând generația în creștere.

Pentru cei mai buni pedagogi Cernăuțiul are un premiu special – Premiul „Iuri Fedkovyci”. Printre laureații din anul curent ai acestui premiu se numără și directorul-adjunct, profesoara de română de la Școala medie nr.10, doamna Vera Todoriuc.

În momentul de față doamna Vera Todoriuc este una dintre puținii pedagogi de la Școala românească de la Roșa, care are o singură înscriere în cartea de muncă la capitolul locul de muncă. Ea și-a început activitatea în această scoală la începutul anilor 80, unde activează și până în prezent. Ca director-adjunct, doamna Vera își îndeplinește sârguincios îndatoririle, iar ca profesoară de română se mândrește de faptul că mulți discipoli de-ai ei au participat și participă permanent la olimpiadele de toate nivelele la limba și literatura română, obținând locuri premiante. A avut chiar participanți la Olimpiada internațională la română.

În anii precedenți de Premiul orășenesc „Iuri Fedkovyci” s-au învredniciți și alți câțiva colegi ai doamnei Vera Todoriuc de la Școala medie nr.10 din Cernăuți.

Mihail GRIȚCAN a compus un nou cântec despre Cernăuți

La 10 octombrie, la Jytomir începe etapa de toamnă a Turneului de concert panucrainean al interpretului și compozitorului, Mihail Grițcan, artist emerit al Ucrainei. Denumirea unuia dintre cele mai populare cântece ale autorului – „Vă îmbrățișez” – a devenit și simbolul acestui vast proiect concertistic. Artistul tinde să-i îmbrățișeze cu dragoste pe toți melomanii din țară, urându-le armonie în viață.

Născut în satul Tereblecea, raionul Hliboca, Mihail Grițcan nu uită de unde a pornit pe calea vieții și a artei muzicale. Pentru el orașul cel mai important și drag, apropiat sufletului este Cernăuțiul. Special pentru Ziua orașului Cernăuți, Mihail Grițcan a compus cântecul „Cernăuți”, care pretinde să fie imnul neoficial al capitalei Bucovinei.

Pagină realizată de Vasile CARLAȘCIUC

Violoniști din tată-n fiu

A fi violonist la Voloca e ca și cum ai fi olar la Kobolcin. Aceste două localități din ținutul nostru, situate la o distanță de 150 kilometri una de alta și în zone etnografice diferite, se evidențiază prin cinstirea artei populare. Dacă la Kobolcin simbolul satului poate fi roata olarului, la Voloca – vioara, instrumentul perfecțiunii muzicale.

Dumnezeu le-a găsit volocenilor vatră în preajma Codrilor Cosminului ca să-i mențină legenda prin doinele sale, care încep cu „foaie verde” și în care respiră sufletul unui neam eroic și pașnic, evlavios și iubitor de frumos.

Cântec început la vioara cu struna ruptă

Cândva, mai în fiecare familie din Voloca erau fluiere. Cu ajutorul lor sătenii își exprimau dragostea față de cântecul popular. Iar cel mai iscusit fluierar era

ciobanul satului. Cu doina lui satul se deștepta, cu doina lui, seara, își alina sufletul după o zi de muncă. Violoniștii, de asemenea, erau cei mai stimați oameni la Voloca, mai ales muzicanții virtuoși. În istoria muzicală a Volocii sunt și cazuri când vioara era transmisă de la tată la fiu ca cea mai de preț comoară familială. E și povestea familiei Poclitari – familie cu câteva generații de violoniști.

– Bunicul meu a fost violonist, violonist a fost și tata, Ion Poclitari, povestește domnul Dumitru Poclitari, feciorul acestuia. El a făcut parte din prima orchestră de instrumente populare, creată pe timpuri la Voloca de Ion Cocea. Se considera unul dintre cei mai iscusiți violoniști. De mic visa să țină în mână vioara și ea l-a găsit prin surprindere. Un consătean de-al nostru înstărit i-a cumpărat fiului său vioară, însă acesta era rece cu ea, nu-l interesa muzica. Observând că tatei, pe atunci băiețandru și el, îi sclipeau ochii când vedea vioara, gospodarul l-a pus să cânte la ea. În curând i-a și dăruit-o, fiind convins că instrumentul muzical a nimerit în mâinile unui tânăr pasionat de cântec.

– Iar eu am început să cânt la vioară fără știrea tatălui, își continuă relatarea domnul Dumitru al lui Ion Poclitari. Când tata era la muncă, luam vioara și încercam să leg o melodie două. Într-o bună zi, apucându-mă să abordez vioara s-a rupt o strună. Ce era să fac. Am pus instrumentul la loc și nici nu i-am spus tatei despre „șotia” făcută. Când tata a observat struna ruptă m-a întrebat: „E treaba ta?”. I-am răspuns că da. Nu mi-a spus nimic, a schimbat struna și, spre marea mea mirare, mi-a întins vioara. „Cântă-mi ceva”, mi-a zis. Am interpretat o melodie, apoi alta. Tata m-a oprit: „Văd că mai demult te-ai împrietenit cu vioara. Continuă. Strunele se rup și sub arcușul marilor muzicanți. Dacă se întâmplă așa ceva, îmi spui”. Aceasta a fost blagoslovirea tatălui. Notele, însă, le-am învățat de la Mihai Diaconu, conducător artistic al Casei de cultură din Voloca.

Pe timpul când fiul domnului Dumitru Poclitari, Florin, era elev, la Școala din Voloca a fost creată Orchestra de instrumente populare „Mărțișor”. Florin a fost acel „mărțișor”, care și-a desfăcut petalele pe ramul neamului de violoniști Poclitari în lumina și căldura cântecelor populare românești, atât de îndrăgite la Voloca.

Modestia proverbială și generozitatea sufletului

Cântecul vieții lui Dumitru Poclitari este unul frumos, cu refrenul dragostei de viață. Volocenii îl cunosc ca om harnic, onest și modest. Așa a fost și la școală, absolvind-o cu medalie de aur. Apoi a învățat cu multă pasiune la Institutul Agricol din Kamianeț-Podilsk, pe care, de asemenea, l-a absolvit cu mențiune. Încă mulți ani după aceea la acest institut putea fi văzută schema propusă de studentul Dumitru Poclitari de plantare a cartofului. Servea drept exemplu și stimula creativitatea viitorilor specialiști.

Tânărul și eminentul inginer, Dumitru Poclitari, a fost primit la serviciu în colhozul din satul natal.

– Am început de la ordinea în brigada de tractoare, cu ea mi-am și încheiat cariera de inginer, când colhozul era deja pe cale de dispariție, constată cu un oarecare regret domnul Dumitru Poclitari. A fost o gospodărie deosebită – una dintre puținele din regiune specializată în oierit. Avea o turmă de oi de 8 mii de capete. Numai pe lâna vândută la stat, colhozul putea să plătească salariile pe jumătate de an.

Dacă noul stat nu a avut nevoie de colhozuri, el le-a deschis oamenilor o altă cale – calea businessului. Întreaga Volocă n-a ratat aceasta ocazie. N-a rămas fără ocupație nici specialistul ingenios Dumitru Poclitari. La un moment dat a simțit necesitatea de a se ocupa și de ceea ce îi este drag sufletului. S-a pomenit în rândurile coriștilor de la Biserica din sat. Într-o duminică a lipsit dirijorul și Dumitru Poclitari a încercat să-l înlocuiască. De atunci este considerat dirijorul secund.

Participând la corul bisericesc, a simțit cum îi cresc aripile creației, că apariția cu vioara în scenă este prea puțin pentru el. Îi aduc o bucurie nemaipomenită cântecele compuse de el. Sunt puține, dar întotdeauna întregesc atmosfera de sărbătoare. Recent, la „Ziua roadei” de la Voloca a răsunat noul cântec al lui Dumitru Poclitari – o cântare de mulțumire lui Dumnezeu.

Toamna își adună lăutarii să-i cânte doina melancolică. Codrii Cosminului își auresc frunza așa cum a fost ea în momentul strălucitei victorii a lui Ștefan cel Mare. Numai în cântecele românești frunza e veșnic verde, cum veșnic e neamul care le compune, le culege de pe strunele viorii. La Voloca, în satul doinei, s-au înfrățit cu veșnicia mai multe viori, una este a lui Dumitru Poclitari.

În imagini: violonistul și dirijorul de cor Dumitru Poclitari; o zi fericită în viața familiei Poclitari nunta fiului Florin; împreună cu rapsodul popular Nicolae Mintencu.

Pagină realizată de Vasile CARLAȘCIUC

Turneu de Strongman, la Cernăuți

Cu prilejul marcării Zilelor orașului Cernăuți, în capitala Bucovinei a fost organizat un turneu de Strongman. La competiția organizată pe Piața Integrității au participat 8 sportivi din Ucraina și Polonia. De remarcat că din componența echipei ucrainene au făcut parte doi sportivi cernăuțeni, Oleksandr Kocerghin și Andrii Burștyn, precum și doi sportivi din Lviv. Atleții au concurat la cinci probe. Cea mai spectaculoasă a fost târârea unui camion de pompieri plin cu apă, în greutate de 19 tone. În consecință, cu scorul de 4:1 victoria a fost sărbătorită de echipa ucraineană.

Victorie pe teren propriu pentru FC Bucovina

În cadrul etapei a XIII-a a Campionatului Ucrainei la fotbal Liga a II-a, FC Bucovina s-a impus pe teren propriu în fața echipei Obolon-Brovar (2) din regiunea Kiev cu scorul de 3:0. Aceasta este a treia victorie pentru echipa cernăuțeană din actualul sezon fotbalistic. În prima repriză Vasyl Palagniuk a marcat două goluri pentru FC Bucovina, iar spre finalul partidei, Ivan Lazarenko sporește avantajul echipei. La etapa actuală FC Bucovina ocupă locul 8 în clasamentul general al Ligii a II-a, cu 10 puncte la activ după 12 partide disputate. Lider în clasament este Nyva T cu 26 de puncte.

Tir cu arcul. Cernăuțenii, pe locul trei

La Nova Kahovka, regiunea Herson, a avut loc finala Cupei Ucrainei la tir cu arcul. Cernăuțiul a fost reprezentat de către Tetiana Dorohova și Mihail Costaș, care s-au clasat pe locul trei. Sportivii cernăuțeni sunt antrenați de Oleg Osypenko și Anatol Egorov.

Campionatul regiunii Cernăuți la fotbal 2019

Etapa a XVII-a. Rezultate

Liga I

FC TOM.studio – FC Ceahor – 2:2
FC Molodia – FC Volcinețții Vechi – 0:5
FC Stănești – FC Fazenda – 4:2
FC Hliboca – FC Dovbuș – 1:1
FC Tereblecea – FC Toporăuți – 5:0

Liga a II-a

FC Lucovița – FC Ciudei – 4:0
FC Porubne – FC Corovia – 3:7
FC Tisăuți – FC Cerepcăuți – 4:2
FC Energhia – FC Hliboca (2) – 2:2
FC Maghistral – FC Camenca – 1:2.

Superliga regiunii Cernăuți la fotbal

Etapa a XVI-a. Rezultate

FC Șkval – FC Noua Suliță (2017) – 3:2
FC Spicul de Aur – FC Dnister – 1:4
FC Voloca – FC Nepolocăuți – 1:1
FC Radent – FC Universytet – 0:1
FC Mahala – FC Stăneștii de Jos – 4:1.

Pagină realizată de Romeo CRĂCIUN

Puterile seacă, sufletul tânăr rămâne

Tânăr, energic, ambițios, fiecăruia dintre noi ni se pare că toată lumea e la picioarele noastre și noi, numai noi, suntem în stare să schimbăm toate lucrurile după bunul nostru plac. În tinerețe nu fiecare om înțelege la momentul potrivit necesitatea de a ierta. În realitate, nici pe departe nu e așa. Și cărțile sfinte ne învață: iartă și vei fi iertat. Nici eroul povestirii de mai jos nu a ținut cont de acest lucru atât de important și, la fierbințeală și nervi, și-a rupt de sub picioare creanga atunci când poate nu era cazul.

Silviu a crescut de mic numai cu bunica pe linia mamei. Pe bunelul nu-l ține minte – era mic de tot când acesta a plecat la câștig în Rusia și s-a prăpădit fără urme. Bunica a închis ochii, dar așa și nu a aflat toate împrejurările dispariției soțului. Îi spuneau niște oameni din sat, care erau cu el la câștig, că a plecat de acasă la muncă și nu a ajuns. Toate căutările poliției au fost zadarnice. Biata femeie a „înghițit” această pierdere a omului drag cu greu. Rămase cu doi copii mici în brațe și nu i-a fost deloc ușor în acele vremuri de după război. Și pe părinți Silviu îi ține minte ca prin vis. Mamă-sa decedase în floarea vârstei în niște împrejurări stupide. Se întorcea într-o toamnă de la ciuperci printr-un câmp când peste ea au dat niște câini vagabonzi fioroși și au sfâșiat-o. A fost adusă de urgență la spital, dar oamenii în halate albe au dat mâinile în jos după vreo cinci zile de efort pentru a-i salva viața. Zdrobit de durerea pierderii femeii iubite, tatăl lui Silviu și-a găsit alinarea în pahar. În scurt timp a fost dat afară din serviciu din cauza absențelor frecvente. Și a plecat omul la câștig undeva în sudul Ucrainei și dus a fost. Spunea lumea că s-o fi recăsătorit. De atunci nu a mai dat pe acasă. Așa a rămas micuțul Silviu de numai cinci anișori în grija bunicuței. Biata femeie a pus tot sufletul în nepoțel și a făcut totul pentru a-l vedea mare și împlinit. După absolvirea clasei a opta l-a îndrumat să meargă la studii la o școală tehnico-profesională din Cernăuți, dar Silviu avea alte planuri. Încurajat de directorul școlii, a hotărât să-și consacre viața medicinii și ajutorării oamenilor suferinzi. Așa că a trecut cu succes cele încă două clase de școală și a plecat la studii în oraș la colegiul de medicină. Învăța cu multă sârguință, deoarece profilul ales îi era pe plac. Cei trei ani au trecut pe neobservate. Aspirațiile lui Silviu nu s-au oprit aici. Și-a încercat puterile la Institutul de medicină și a reușit. Fericirea nu i-a fost de lungă durată. Era în anul doi de studii când Domnul a chemat-o la El pe

ființa care îi înlocuise părinții. A regretat mult flăcăul că nu i-a fost alături în clipa de pe urmă pentru a o ajuta. Femeia făcuse un stop cardiac. De atunci Silviu dădea tot mai rar pe acasă. Îi era greu de tot atunci când venea și găsea ușa zăvorâtă. Casa mult prea dragă de altă dată îi părea acum cu totul străină. De câte ori revenea acasă îl podideau lacrimile. Rămase a nimănui. Salvarea o găsea în lecturile permanente și în noua ocupație – era angajat ca asistent medical în secția de cardiologie a unui spital din oraș. Noua familie l-a primit cu mult drag. Silviu venea mai în fiecare zi după ore pe la spital. Prefera să stea mai mult acolo decât între cei patru pereți ai camerei de la cămin. În scurt timp a însușit toată bucătăria. Colegele (majoritatea personalului erau femei) apelau deseori la el pentru a le înlocui în schimbul de noapte. Și Silviu nu întârzia să le vină în ajutor. Ținea bine minte vorba bunicii: fă bine dacă poți. Cel mai des îi cerea ajutorul Silvia – o brunetă năltuță cu ochii negri ca mura. Fata era de-o vârstă cu Silviu, dar reușise să treacă printr-o căsătorie eșuată și să rămână cu un copil în brațe. Îi era foarte greu atunci când trebuia să facă schimbul de noapte. Deseori își lua și odorașul la spital. De la o zi la alta Silviu nici nu a observat cum l-a lovit săgeata lui Cupidon. Și când Silvia a apelat din nou la ajutorul lui, tânărul i-a declarat pe un ton mai serios:

– Nu înțeleg cum o femeie ca tine este singură și cum Victorița încă nu are un alt tătic.

Nici Silvia nu era dintre acelea care se băgau în buzunar după cuvinte:

– Ai vrea să te oferi cumva?

Silviu nu ține minte cum l-a surprins acea întrebare, însă i-a răspuns afirmativ. A doua zi au decis că el se mută în apartamentul ei și că vor trăi împreună. Așa a început viața de familie a celor doi. Silviu s-a împrietenit destul de rapid cu Victorița, devenind un soț exemplar, un ajutor în toate pentru Silvia și un tătic iubitor pentru fiica ei.

Într-o zi de iulie, când Silviu fusese deja repartizat la stagiul postuniversitar în aceeași secție, a găsit seara acasă și o chemare la comisariatul militar. Cu greu au trăit ei acele zile. Curgeau ca o povară pentru tustrei. Înainte îl așteptau doi ani de despărțire de ființa iubită și de odorul de care se atașase mult de tot. Dar și-a zis că este bărbat și va trece peste toate. Și Silvia îl încuraja destul de mult, promițând să-l viziteze oriunde nu va fi repartizat cu serviciul în termen. A avut mare noroc. După trei luni de instrucțiuni la Odesa, să fie mutat cu serviciul permanent chiar la o aruncătură de băț, la Bălți. S-a bucurat mult bărbatul că nu va fi atât de departe de cei dragi. În curând primi o scrisoare de la Silvia, prin care femeia îl înștiința că va deveni tătic. Bucuria lui Silviu nu avea margini. Cei de la unitate au fost cât se poate de indulgenți. La vreo jumătate de an de cătănie i-au permis un scurt concediu în care și-a legalizat relațiile cu Silvia. Nu la mult timp a venit pe lume Petrișor. Când Silviu s-a întors din cătănie băiatul era deja măricel. Se părea că toate merg strună și sunt o familie împlinită. Dar așa cum oricărui om îi este dat să treacă peste anumite obstacole, nourii negri ai invidiei nu au ocolit nici casa celor doi. Într-o zi cineva dintre colegii „binevoitori” i-a șoptit lui Silviu că, chipurile, soția sa ar fi luat-o razna. Au urmat mai multe luni de scandaluri și certuri. Femeia îl implora să o creadă că toate acestea nu sunt decât simple născociri ale oamenilor răi. Bărbatul, însă, rămânea de neclintit, mai ales că într-o seară, după cină a primit un telefon. Un necunoscut îi zicea că el este acel „amant” despre care se vorbește. Aceasta a fost ultima picătură în cupa răbdării lui Silviu. Chiar în seara aceea a hotărât să-și ia lumea în cap și să plece de acasă. Îl ținea ceva – dragostea pentru cei doi copii. Sentimentele părintești s-au dovedit a fi mai puternice decât emoțiile. Au urmat vreo câteva luni de tăcere. Fiecare își trăia viața. Se întâlneau doar seara și schimbau câteva vorbe strict necesare.

În primăvara viitoare Silviu a luat un tren spre Moscova, iar de acolo a plecat în nordul Rusiei, unde a stat mai bine de zece ani. Revenit acasă a aflat că acea tristă istorie a fost doar o simplă invenție a uneia dintre colegele sale din secție, care nu i-a putut ierta faptul că a ales-o pe Silvia atunci, în tinerețe. Orgoliul nu-i permite măcar să-i ceară iertare femeii pentru inima-i ruptă în bucăți cu ani în urmă. Găsește alinare în serviciu și în scurtele convorbiri telefonice cu copiii, cărora le promite că va reveni cât de curând. De aceea nu se grăbește să-și facă viața cu altcineva. Mai speră că într-o zi Bunul Dumnezeu i-o va scoate în cale pe Silvia, iar lui îi va ajunge curaj să cadă în genunchi și să-i ceară iertare pentru durerea pricinuită. În suflet recunoaște că a comis o mare greșeală și că este absolut străin în această lume. Totuși, mai speră.

Dumitru VERBIȚCHI

HOROSCOP

14-20.10.2019

BERBECUL. Ceea ce e indicat să faci săptămâna aceasta este să-ţi canalizezi energia spre a finaliza proiecte deja începute. Îţi începi săptămâna bine, cu optimism cauzat de o dorinţă care devine realitate. Joi şi vineri, energia este în creştere, la fel şi carisma personală, deci poţi negocia avantajos. Dragostea ar putea să-şi facă şi ea loc în viaţa ta, prin surprindere. În weekend, succes în plan financiar, dar şi un program mult mai ocupat.

TAURUL. Săptămâna aceasta evită să promiţi că vei face ceva nou sau să-ţi asumi obligaţii. Luni ar fi bine să-ţi dai întreaga energie la serviciu, evitând, totuşi, şefii. Marţi şi miercuri, tonusul îţi este optimist. Joi şi vineri, caută să te relaxezi, să-ţi refaci propriul tău spirit. În weekend, energia ta este în creştere. În următoarea perioadă dragostea poate intra în viaţa ta.

GEMENII. E posibil ca în această perioadă visele tale mai vechi să fie abandonate, în favoarea unora noi. În plan sentimental – dacă ai o pasiune secretă pentru cineva, s-ar putea s-o „înlocuieşti”. Săptămâna aceasta încearcă să termini cât mai multe dintre proiectele tale, căci în viitor te poţi confrunta cu mai multe obstacole. Joi şi vineri eşti fericit, optimist şi iubit. Din nou e posibil să apară dragostea în viaţa ta.

RACUL. Perioada în care atât veniturile, cât şi cheltuielile au fost mai mari decât de obicei se încheie acum. Familia rămâne în continuare o prioritate, iar căminul e un loc care îţi prieşte. Luni va fi o zi blândă, liniştită, de împăcare. Spre sfârşitul săptămânii eşti activ la serviciu. În weekend, se anunţă multă distracţie, dar nu e recomandat să faci promisiuni.

LEUL. Încearcă să termini ceea ce ai început. Dacă te apuci de ceva nou, ţine cont că va trebui să ai răbdare. Se aşteaptă zile cu câştiguri, dar şi cheltuieli mai mari. Ar fi bine să te abţii de la achiziţii serioase. La serviciu va trebui să fii diplomat, dacă vrei să păstrezi bunele relaţii cu colegii. Spre sfârşitul săptămânii eşti preocupat de dragoste, de evenimente culturale. În tot ceea ce faci evită riscurile, păstrează o doză sănătoasă de precauţie.

FECIOARA. Începe o perioadă de posibile greşeli în plan financiar, aşa că ar fi bine ca miza să fie una cât mai mică. Tot acum se încheie o perioadă în care ai visat la un câştig financiar important. Dar, perioada de visare se transformă într-una activă. Spre sfârşitul săptămânii relaţiile sunt pe primul plan, şanse noi apar în viaţa ta. Evită să faci cumpărături scumpe.

BALANȚA. Lucrurile sunt bune pentru tine în această săptămână. În ultimele zile s-a deschis o uşă în viaţa ta, care credeai că te va duce în camera iubirii. Ai parte de o bucurie de unde te-ai fi aşteptat mai puţin. Joi şi vineri sunt zile cu oportunităţi în plan social, sunt posibile parteneriate. Sâmbătă şi duminică vei avea parte de dragoste, bucură-te de moment fără să încerci să pui acum bazele unei relaţii.

SCORPIONUL. Săptămâna viitoare vei fi mult mai activ, însă în acelaşi timp şi riscul de a face greşeli va fi mult mai mare. Cu banii stai bine, iar dacă vrei să-ţi cumperi ceva, cumpără săptămâna aceasta. Începutul săptămânii aduce zile bune, cu dragoste. La sfârşitul săptămânii trebuie să dai dovadă de iniţiativă, iar duminica petrece-ti timpul în compania cuiva special.

SĂGETĂTORUL. În plan social, toate merg bine, iar flirturile şi aventurile sunt favorizate. E posibil chiar să te îndrăgosteşti. Dar, va trebui să ai grijă de casă, de familie. Însă, la serviciu, trebuie să fii foarte atent, pentru că şefii sunt cu ochii pe tine, în timp ce eşti predispus să faci greşeli. Sfârşitul săptămânii îţi aduce dragoste şi creativitate.

CAPRICORNUL. Săptămâna viitoare începe o perioadă de confuzie la serviciu. De aceea, încheie lucrurile începute. Urmează vremuri mai liniştite şi mai mult confort în sânul familiei. O chestiune legată de proprietăţi imobiliare va fi finalizată în perioada următoare în avantajul tău. Evită însă procesele şi orice litigii. Ai noroc când vine vorba de bani, îţi poţi extinde afacerile, găsi noi surse de venit, iar weekendul îţi aduce şanse noi în dragoste.

VĂRSĂTORUL. Săptămâna viitoare e posibil să comiţi erori, să ai parte de întârzieri, blocaje, mai ales în ceea ce priveşte afacerile şi cariera. Şi în plan amoros, aceeaşi situaţie: dacă vrei să construieşti ceva serios, fă acum primul pas. Totul va fi bine, dacă eşti activ şi optimist. Poţi deci să încerci să câştigi mai mult, să obţii favoruri la serviciu, premii, măriri de salariu.

PEȘTII. Săptămâna viitoare termină ce ai început şi nu te apuca de ceva nou. În plan profesional, astrele te vor proteja, şefii şi persoanele importante îţi vor fi alături. În plan amoros, e posibil să apară o aventură, poate una dintre cele mai intense din viaţa ta. Spre sfârşitul acestei săptămâni, poţi avea noroc în plan financiar, dar fii atent la cheltuieli.

Cum deosebim o răceală banală de pneumonie

Virozele respiratorii, afecțiuni obișnuite în sezonul rece, se pot complica grav în anumite situații, punându-ne chiar viața în pericol. Pneumonia este una dintre aceste complicații, însă cea de tip viral poate să apară din start în urma contractării unui virus.

Pneumonia, care este o infecţie a micilor saci aerieni (alveole) de la nivelul plămânilor şi a ţesutului din jurul acestora, este o boală cu o incidenţă foarte mare, conform anumitor studii reprezentând, în ţările în curs de dezvoltare, chiar a doua cauză de deces, bolile cronice grave fiind de obicei „terenul“ care favorizează evoluţia acestei boli acute spre deces. Specialiştii o clasifică, în funcţie de ceea ce o produce – virus sau bacterie – în peste 10 tipuri. Cele de tip bacterian sunt deosebit de periculoase, însă nici pneumoniile virale, care debutează ca o răceală obişnuită. Ca şi guturaiul obişnuit, şi pneumonia poate fi dobândită din cauza circulaţiei virusurilor. Se manifestă, până la un punct, ca o răceală obişnuită şi acesta este motivul pentru care, deseori, pacienţii trec peste această afecţiune fără un tratament special. Pneumonia virală se tratează, de altfel, cu medicamente antivirale şi poate fi prevenită în majoritatea cazurilor prin vaccinare antigripală anuală, vaccinarea rămânând cea mai importantă măsură de prevenţie. Când există, în schimb, semne că afecţiunea virală s-ar putea complica cu o suprainfecţie, medicul ia hotărârea administrării de antibiotice.

Reprizele de tuse sâcâitoare sunt, în cazul pneumoniei, mai dese şi în cele mai multe cazuri sunt însoţite de febră. Apare şi senzaţia de slăbiciune, dar şi respiraţia greoaie. Un alt simptom, peste care uneori se trece cu uşurinţă, poate ascunde, în schimb, o problemă chiar mai gravă. O mare greşeală care se face uneori este neglijarea senzaţiei de durere în zona toracelui. Nu ar trebui deloc tratată ca un simplu junghi, care s-ar putea să treacă, pentru că poate să ascundă inclusiv o tumoră malignă. În cazurile în care sunt semne clare că ar putea interveni şi o infecţie bacteriană, medicul prescrie, cel mai probabil, şi un antibiotic cu spectru larg. Predispuşi complicaţiilor sunt pacienţii cu boli cronice, putând interveni o afectare cardiacă gravă, de exemplu, dar şi cei cu un sistem imunitar slăbit.

În perioada bolii acute se recomandă repaus la pat, vitaminoterapie, o alimentaţie adecvată şi medicamente simptomatice, dacă situaţia nu este complicată, astfel încât să determine şi tratamentul antibiotic. Simplul fapt că pacientul trece printr-o pneumonie presupune o scădere a imunităţii, din acest motiv instalându-se complicaţiile, organismul fiind mai slăbit în faţa atacului diverselor bacterii. Persoanele care suferă de alcoolism, fumătorii, diabeticii, pacienţii cu insuficienţă cardiacă şi cei care suferă de boala pulmonară sunt predispuşi de a face pneumonie, fiind mai expuşi şi riscul de complicaţii majore, în aceste cazuri, fiind mult mai mare.

Nucile. Unele motive importante pentru a le consuma

Nucile, pe lângă faptul că sunt delicioase și consistente, joacă și un rol important pentru sănătate, fiind o sursă bună de energie, antioxidanți și vitamine. Nucile sunt bogate în calorii, motiv pentru care ar trebui să fie consumate cu măsură.

Acizii grași omega 3. Acizii omega 3 pe care nucile îi conţin protejează împotriva iregularităţii bătăilor inimii care duc la apariţia atacurilor de cord, scad nivelul de trigliceride şi colesterolul „rău“ şi îl cresc pe cel bun pentru organism.

Arginina. Este un amino-acid care ajută la îmbunătăţirea sănătăţii vaselor de sânge, relaxându-le şi făcându-le mai flexibile şi mai puţin predispuse apariţiei cheagurilor. De asemenea, arginina are un rol important în creşterea sistemului imunitar.

Fibrele. Nucile sunt o sursă excelentă de fibre, care ajută la menţinerea funcţionării intestinelor, scăzând nivelul colesterolului şi controlând nivelul de zahăr în sânge, prevenind apariţia diabetului zaharat de tip 2.

Vitamina E. Este un puternic antioxidant care luptă împotriva radicalilor liberi, prevenind deteriorarea ţesuturilor şi a celulelor roşii. În plus, vitamina E este esenţială pentru o piele sănătoasă şi un sistem imunitar puternic.

Mineralele. Nucile au un conţinut important de minerale. Printre acestea se numără: ***manganul*** (intervine în diferite reacţii enzimatice: sinteza colagenului, construcţia oaselor şi articulaţiilor, metabolismul glucidelor, steroizilor şi a unor hormoni proteinici), ***cuprul*** (contribuie la integritatea membranelor celulare, limitează formarea radicalilor liberi, creşte imunitatea, reduce simptomele artritei, menţine vasele arteriale sănătoase), ***potasiul*** (susţine activitatea cardiacă) şi ***calciul*** (indispensabil pentru asigurarea soliditătii osoase şi funcţionării celulelor musculare şi nervoase), ***fierul*** (permite transportul oxigenului prin hemoglobină globulelor roşii).

De asemenea, nucile conţin ***magneziu*** (intervine în metabolismul glucidelor, lipidelor şi proteinelor, în excitabilitatea neuromusculară, în activităţile enzimatice, în permeabilitatea celulară, în coagularea sangvină etc.), ***zinc*** (protejează celulele împotriva radicalilor liberi, ajută ficatul în detoxifierea de alcool) şi ***seleniu*** (antioxidant, hepatoprotector, stimulează fertilitatea).

Nucile, super-alimente cu efecte incredibile!

Consumul regulat de nuci poate reduce riscul de instalare a cancerului la prostată, potrivit rezultatelor unui studiu realizat de cercetătorii americani.

De asemenea, nucile pot încetini dezvoltarea tumorilor, odată ce cancerul la prostată s-a instalat în organism, afirmă cercetătorii.

Cancerul la prostată este cea mai comună formă a acestei boli în rândul bărbaţilor, după cel de piele, dar, odată depistat, poate fi tratat cu succes. Prostata este o glandă de mici dimensiuni, parte a sistemului reproducător masculin.

Nucile fac parte dintre super-alimente, fiind foarte bogate în nutrimente esenţiale organismului, inclusiv acizi graşi omega 3, iar studii anterioare au demonstrat eficienţa lor în reducerea riscului de cancer mamar şi boli cardiovasculare.

Cel mai recent studiu, realizat de cercetătorii de la University of California din Davis, arată că nucile reduc nivelul factorului de creştere de tip insulinic, care are un rol în declanşarea cancerului mamar şi la prostată.

Studiul a avut ca scop să stabilească dacă beneficiile în ceea ce priveşte prevenirea cancerului la prostată sunt generate de consumul de nuci sau de substanţe din acestea, precum acizii graşi omega 3, care se găsesc şi în alte alimente.

Totodată, consumul de nuci poate încetini dezvoltarea tumorilor, reducând nivelul de creştere a celulelor canceroase. De asemenea, consumul de nuci reduc nivelul unor molecule – markeri ai riscului de cancer la prostată.

Autorii acestui studiu susţin că bărbaţii ar putea avea numeroase beneficii prin includerea nucilor în dietă, consumate, însă cu moderaţie, pentru că sunt bogate în calorii.

(Leacuri şi terapii)

Rubrică susţinută de Valeria ŞTEFUREAC

• E bine de știut!

Care este diferența dintre ouăle cu coajă albă și cele cu coajă maronie?

Nu este nicio surpriză că ouăle sunt unele dintre cele mai consumate alimente. Oul nu este doar un aliment de sine stătător, ci și un ingredient pentru o mulțime de preparate. În mod firesc, dorim să consumăm cele mai sănătoase variante de ou și așa a apărut întrebarea: Care este mai bun: oul cu coajă albă sau cel cu coajă maronie? Iată care sunt diferențele dintre ele!

Ouăle cu coaja închisă la culoare vin de la găini obişnuite la fel ca cele cu coajă albă. Rasa găinii determină culoarea cojii oului. ,,Culoarea este dată de factori genetici", potrivit unei concluzii a Universităţii de Stat din Michigan. Ca o regulă generală, culoarea pe care o are lobul urechii găinii poate spune ce culoare vor avea ouăle.

Găinile cu lob alb fac ouă albe şi cele cu lob roşu, aşa cum era de aşteptat, ouă cu coaja mai închisă la culoare. Acestea sunt cele mai comune variante, dar există altele cu adevărat ciudate. De exemplu, găinile de rasa Ameraucana fac ouă cu coajă albastră, iar cele de rasa Olive Egger – ouă verzi.

Pentru că pe rafturile magazinelor vedem cel mai des ouă cu coajă albă există percepţia că cele de culoare mai închisă ar fi mai rare şi deci mai bune. Explicaţia este una care nu are legătură cu beneficiile nutriţionale, ci cu mărimea găinilor.

Cele care fac ouă albe sunt mai mici, celelalte – mai mari, ceea ce necesită costuri mai mari de hrănire şi întreţinere a găinilor. Din raţiuni de cost, preferatele crescătorilor sunt găinile mai mici.

Dovleacul – magia toamnei

Dovleacul este o legumă bună pentru mâncăruri, un ingredient pentru dulciuri și, nu în ultimul rând, poate fi și un medicament eficient. Mai mult, semințele dovleacului sunt o sursă bună de vitamine, proteine, zinc și au un nivel al colesterolului foarte scăzut.

În China, semințele de dovleac se folosesc la tratarea depresiei.

În India se consideră că bostanul ajută și la prevenirea îmbătrânirii.

Florile de dovleac pot fi de asemenea utilizate în alimentație, pentru pregătirea salatelor. Datorită conținutului de vitamine C și E, sunt antioxidanți ideali, protejând împotriva cancerului și a bolilor cardiovasculare.

Înainte de culcare este bine să consumăm 50 ml de suc de dovleac proaspăt, amestecat cu o linguriță de miere de albine. Tratamentul are și o reacție secundară plăcută: puteți să scăpați de pungile de sub ochi și de insomnie.

Cel mai mare dovleac din lume a fost prezentat de un cultivator elvețian, Beni Meier. El cântărește nu mai puțin de 953,5 kg, un record elvețian și mondial.

Dovleacul copt are în jur de 20 calorii pentru 100 de grame.

Întrebuințări. Miezul de dovleac, mai ales a dovleacului turcesc – intrat de mult timp în alimentaţia oamenilor – are certe proprietăţi diuretice, laxative şi chiar sedative. Seminţele au calităţi vermifuge, laxative, diuretice, sedative, antiinfecţioase.

Cea mai importantă afecţiune în care se aplică terapii medicinale cu seminţe de dovleac este adenomul de prostată. Dovleacul are rolul de a uşura, de a alina şi de a ameliora o serie de suferinţe, dintre care cea mai importantă, şi în care seminţele de dovleac şi-au dovedit realmente eficienţa, este adenomul de prostată (prostatita cronică).

Proprietăţi asemănătoare are şi dovlecelul, fructul acestuia având o formă alungită. Dovlecelul se consumă atunci când încă nu a ajuns la maturitate şi, deci, coaja lui este încă verde şi fragedă.

Vă propunem câteva reţete de bucate gustoase cu dovleac şi vă dorim să vă bucuraţi de o toamna frumoasă!

Plăcintă cu dovleac

Ingrediente: 200 g făină, 2 pahare de iaurt, 120 g margarină.

Pentru umplutură: 700 g miez de dovleac, 200 g zahăr, 2 linguri margarină, 1 linguriţă scorţişoară.

Pentru servit: 100 g zahăr pudră.

Preparare. Se taie margarina în bucăţi care se învelesc în folie de aluminiu şi se dau la congelator pentru 10 minute. Într-un vas se pune făina şi margarina rece şi se mixează. Se adaugă cele două pahare de iaurt. Se mixează pentru a obţine un aluat omogen. Se înveleşte aluatul în folie alimentară şi se dă la rece pentru o oră. Pentru umplutură, dovleacul dat pe răzătoare se pune la călit în margarina topită. Se adaugă zahărul, scorţişoara şi se lasă pe foc 10-15 minute. Aluatul se scoate de la rece şi se întinde pe masa presărată cu făină, într-o foaie de un centimetru. Se taie foaia în trei şi partea din stânga se aşează peste cea din dreapta. Apoi se pun marginile de sus şi de jos ale celei de-a treia foi, amestecându-le prin întindere cu sucitorul. Se repetă operaţiunea încă de două ori şi apoi se adună aluatul într-o bilă care se lasă la congelator pentru o oră. Aluatul se împarte în două şi se întind două foi, cea de suport mai groasă, iar cea de deasupra cât se poate de subţire. Se pune foaia suport în tava unsă cu margarină. Se repartizează umplutura şi apoi se acoperă cu a doua foaie. Se dă la cuptor pentru 30 de minute. Apoi, se lasă să se răcească în tavă şi se presară cu zahăr pudră.

Dovleac copt

Ingrediente: 1 dovleac mediu, sare după gust, ulei vegetal.

Preparare. Se încinge bine cuptorul și se tapetează o tavă cu hârtie de copt. Se taie dovleacul felii sau cubulețe și se dau semințele deoparte. Se pune dovleacul în tavă, se stropeşte cu ulei, se adaugă un vârf de nucșoară și sare grunjoasă. (La dorinţă, se poate adăuga deasupra 1 linguriță de zahăr). Se dă dovleacul în cuptorul încins pentru vreo 20 de minute.

Dulceață de dovleac cu portocale

Ingrediente: 400 ml zeamă de portocale, 600 g dovleac copt (se cântăreşte după ce a fost copt), 500 g zahăr, scorţişoară pudră.

Preparare. Se spală dovleacul, se curăţă de coajă şi se taie cubuleţe. Se presară puţină scorţişoară, se amestecă bine, apoi se pune dovleacul într-o tavă tapetată cu hârtie de copt. Se dă tava la cuptor pentru 20 de minute. Se amestecă din când în când uşor, să nu se sfărâme, pentru a se coace uniform şi pentru a nu se arde pe o parte. După ce se scoate din cuptor, se cântăreşte. Se storc portocalele până se obţine cantitatea necesară. Se pune într-un vas zeama de portocale, dovleacul şi zahărul. Se amestecă şi se pune vasul la foc. Se lasă la fiert timp de 3 minute, amestecând continuu. Se pune dulceaţa în borcane uscate, se închid şi se întorc pe capac.

Sărmăluțe cu dovleac

Ingrediente: 800 g carne tocată de porc şi de vită, 80 g orez (spălat în prealabil), 300 g costiţă afumată, 200 g dovleac dat pe răzătoare, 3 cepe, 1 linguriţă boia, cimbru uscat, cimbru proaspăt, foi de varză, varză murată tocată, foi de dafin, o cană de bulion, sare şi piper după gust.

Preparare. Se amestecă carnea tocată cu orezul (spălat în prealabil), dovleacul dat pe răzătoare, ceapa rasă, boia, cimbru uscat, sare şi piper. Se taie foile de varză opărite în prealabil (sau foi de varză murată) şi se formează sărmăluţele ca de obicei. În vas se adaugă o parte din varza tocată, 1 crenguţă de cimbru proaspăt, foile de dafin, jumătate din costiţa afumată tăiată cuburi şi piper, apoi se adaugă 3-4 linguri de bulion. Se pun sarmalele, repetând procesul, iar peste ultimul strat de sarmale se adaugă varza tocată, bulion şi apă fierbinte, cât este nevoie pentru a atinge ¾ din volumul vasului de ceramică. Se dă vasul la cuptor şi se servesc cu mămăliguţă şi smântână.

Poftă bună!

Rubrică susținută de Tatiana CARLAȘCIUC

La 9 octombrie este marcată **Ziua mondială a poștei.** În funcțiile Serviciului poștal intră și difuzarea ziarelor. Iată de ce poștașii sunt prietenii devotați ai presei scrise. Redacția săptămânalului „Libertatea Cuvântului” le este foarte recunoscătoare lucrătorilor poștei din raioanele Herța, Noua Suliță, Storojineț și Hliboca, precum și din orașul Cernăuți, care propagă ziarul nostru, îi îndeamnă pe oameni să-l aboneze. Înțelegând cât de complicate sunt astăzi problemele poștei, le suntem foarte recunoscători factorilor poștali că, în pofida greutăților, găsesc posibilitate să aducă la cititori publicațiile lor preferate. Le urăm tuturor poștașilor din localitățile românești din regiune multă sănătate, bunăstare și aprecierea așa cum se cuvine a muncii lor. Numai bine și succese în toate.

În acest început de Brumărel, și-a sărbătorit jubileul de aur al vieţii – **50** de ani, preotul

Ioan COBLIUC,

parohul Bisericii cu hramul Naşterea Maicii Domnului din localitatea Dranița-Șendreni, raionul Noua Suliță. Totodată, luna aceasta se împlinesc și 25 de ani de când cuviosul părinte este slujitor al altarului în această localitate.

Enoriașii recunoscători și membrii corului bisericesc îl felicită cu prilejul acestor evenimente importante în viața domniei sale de slujire a Cuvântului divin și a credinței noastre strămoșești și îi urează „Mulți ani trăiască!” și să păstorească sârguincios și cu vrednicie comunitatea ortodoxă din Dranița-Șendreni, îndreptând-o pe calea Domnului și încurajând-o la fapte bune și plăcute lui Dumnezeu.

La mulţi ani!

În această frumoasă perioadă de octombrie își sărbătorește respectabilul jubileu de **70** de ani doamna

Domnica URSULEAC-JITARU

din suburbia Roșa a Cernăuţiului.

Cu ocazia acestui remarcabil jubileu, cele mai sincere felicitări îi adresează fiicele Stela și Lilia, ginerele Valeriu, nepoții Artur și Vasile, precum și strănepoțica Polina. Cu mari buchete de crizanteme au venit s-o felicite rudele și, desigur, foștii colegi de clasă. Ei toți îi doresc multă sănătate, multe toamne aurii înainte, fericire, iubire și căldură sufletească din partea celor dragi și apropiați. Pace în suflet și bunăstare în casă.

La mulţi ani, scumpa noastră!

Acest început de Brumărel vine cu o sărbătoare frumoasă în viața doamnei

Domnica CEBOTAR,

învățătoare la clasele primare la CIE Cupca. Doamna Domnica adaogă în buchetul vieţii o crizantemă jubiliară.

Cu ocazia acestui deosebit eveniment este felicitată de toți cei dragi din familie: soțul Constantin, fiica Nina, fiul Dan, sora și fratele împreună cu familiile, de rude şi prieteni. La felicitările ce le primește în aceste zile se alătură și colectivul pedagogic al CIE Cupca, unde activează cu dăruire de sine de peste 30 de ani. Sincere felicitări îi aduc în dar și elevii de azi și de ieri, părinții acestora, toți sătenii.

Stimată doamnă învățătoare Domnica Cebotar! Din grădinile acestei toamne bogate culegem cele mai frumoase flori și vi le aducem în dar cu cele mai sincere urări de bine, pace, sănătate, salarii mari, voie bună, elevi ascultători și părinți înțelegători, tot binele Pământului și un sincer **„La mulți ani!”**.

La început de Brumărel, la 8 octombrie, alături de cei scumpi și dragi, și-a marcat onorabilul jubileu de **60** de ani doamna

Rodica BUCACIUC,

profesoară de limba și literatura română la Şcoala medie nr. 10 din suburbia Roșa, Cernăuți.

Cu ocazia frumosului jubileu al vieții, doamna Rodica este felicitată din suflet de către soțul Ilie, fiica Aliona împreună cu soțul Mihai, nepoțelul iubit Maxim, mamele Liusea și Domnica, de cuscri și de toate rudele, care-i urează multă, multă sănătate că-i mai scumpă decât toate, lumină în suflet, fericire și noroc, bucurii și succese, numai împliniri și acest sincer mesaj:

Scumpa noastră! Deși anii au trecut, pentru noi rămâi mereu tânără și plină de viață, veselă și bună la suflet. E ziua ta de naștere, încă o floare jubiliară ai adăugat în buchetul vieții. Îți dorim să ai parte de bucurii, zâmbete, dar mai presus de toate, să fii sănătoasă și mereu alături de noi! Te iubim și-ți urăm un sincer și călduros „La mulți ani!”.

Ai ajuns o vârstă de mândrie,/ Pentru noi o mare bucurie,
Pentru noi ești cea mai scumpă și dragă,/ Cu urări noi îți venim în prag.
Păşind pe calea anilor ce vin/ Să-ți fie viața fără de suspin,
Noroc să ai și multe bucurii,/ De zile grele niciodată să nu știi,
Voie bună, spor în toate,
La mulți ani cu sănătate!

Acum, când încă o toamnă aurie a completat filele din calendarul vieţii doamnei

Rodica BUCACIUC,

profesoară de română la Școala medie nr.10 din orașul Cernăuți, noi, administraţia școlii și întregul colectiv pedagogic, elevii și părinții lor, foștii ei discipoli, o felicităm cordial cu ocazia acestei date însemnate, dorindu-i multă sănătate, succese și mari realizări, bunăstare, fericire și armonie în familie, iubire și stimă profundă din partea celor dragi, precum și a colegilor de breaslă, a elevilor cărora doamna Rodica le educă dragostea faţă de limba maternă, faţă de cultura, spiritualitatea și tradițiile neamului românesc.

La mulți ani și toți bogați ca această toamnă darnică!

Acoperământul Maicii Domnului. Tradiții și superstiții

Ce trebuie de respectat pentru a avea fericire şi noroc în dragoste

Acoperământul Maicii Domnului sau Pocroavele este sărbătorită, pe stil vechi, la 14 octombrie. Acoperământul Maicii Domnului este sărbătoarea rânduită de Biserică în amintirea arătării Maicii Domnului în Biserica din Vlaherne.

Se spune că la ora patru dimineața, Maica Domnului s-a arătat înaintea poporului, stând în văzduh și rugându-se cu lacrimi. Sfântul Acoperământ era ținut în mâini deasupra capetelor credincioșilor. În jurul ei se aflau apostolii, sfinții și mucenicii.

Acoperământul Maicii Domnului este evenimentul pe care îl prăznuieşte Biserica spre a aminti că prin nevoință și rugăciune se poate primi ajutorul Maicii Domnului.

Cunoscută în popor şi sub denumirea de Pocroave, sărbătoarea Acoperământului Maicii Domnului abundă în tradiţii şi obiceiuri populare.

* Acum se face pregătirea ogoarelor pentru sezonul rece și acoperirea pământului cu brumă.

* Fetele se roagă, în această zi, pentru podoaba capilară deasă. Fetele a căror podoabă capilară nu era prea bogată se rugau în această zi să le acopere capul cu păr.

* Se ține post. De Pocroave credincioșii țin post, fiindcă astfel sunt feriți de boli, de înec sau de supărări.

* În această zi nu se taie părul! Există o credința printre bătrânele de la țară, conform căreia, dacă este tăiat azi, părul rămâne în legătură cu corpul. Din acest motiv nu trebuie aruncat și nici ars, fiindcă poate fi luat de vrăjitoare sau de oamenii răi, care fac diverse farmece.

Denumirea populară a Acoperământului Maicii Domnului, „Pocroavele“, este de fapt un cuvânt slavon, care înseamnă acoperirea pământului cu brumă sau cu zăpadă.

* Împodobirea fetelor pentru nuntă. În unele zile se zice că fetele care sunt împodobite astăzi pentru nuntă au parte de o căsnicie lungă și fericită.

* În această zi, gospodinele își servesc rudele și oaspeții cu plăcinte de post, umplute cu mere sau cu dovlecei.

La Bălcăuți, la iarmarocul de toamnă...

Duminică, 13 septembrie, în această localitate din raionul Noua Suliță va avea loc iarmarocul bunei dispoziții.

Domnul Igor Sainciuc, directorul Casei de cultură din localitate, demult visa la o sărbătoare nemaipomenită pentru întregul sat. Vatra jocului din centrul Bălcăuțiului se potrivește de minune și pentru un iarmaroc. Este o idee minunată și dl Igor Sainciuc a găsit susținere din partea colegilor, conducerii satului și a Comunității Teritorial Unite. S-a decis ca duminica aceasta, 13 octombrie, la Bălcăuți să se desfășoare primul iarmaroc în istoria acestei localități nouăsuliţene.

– Cred că va fi o sărbătoare de neuitat pentru întregul sat, speră domnul Igor. Vor participa satele care fac parte din Comunitatea Mămăliga, am invitat oaspeți de la Tărăsăuți, Marșinți, Dinăuți. Fiecare localitate va avea cortul său, unde vor propune participanților la iarmaroc bucatele lor tradiționale, iar pe scenă vor fi invitați artiștii amatori ai acestor localităţi. Dar și gazdele nu vor rămâne în urmă. Gospodinele de la Bălcăuți vor înfunda cuptoarele, iar gospodarii vor pregăti vin ales.

Am avut o intenție frumoasă: să-i primim la Bălcăuți pe solii a doua sate cu același nume – din satul Bălcăuți din România și din satul Bălcăuți din Moldova. Să ne împrietenim și să punem la cale o colaborare spre binele și prosperarea localităților noastre. Delegația din Bălcăuți, România, va sosi, iar invitații din Moldova ne-au răspuns că de data aceasta nu pot participa din simplul motiv că sunt într-o campanie electorală: se pregătesc de alegeri locale. Dar ne-au asigurat că vor participa neapărat la anul viitor.

Iarmarocul de toamnă de la Bălcăuți este sortit să se bucure de mare succes, fiindcă este pus la cale de oameni dornici să facă ceva interesant și util pentru localitatea lor. În afară de aceasta, el urmează să pună piatra de temelie a unei noi și minunate tradiții.

LIBERTATEA cuvântului
Şef redactor Mihai GROSU
Adresa redacției: or. Cernăuți
str. Mickiewicz, 5
tel. mobil: +380(50)722-64-65
lcuvantului@gmail.com
http://www.lyberti.com
Redactor Romeo CRĂCIUN

Contul de decontări
p/p 26006011348150
Код ЕДРПОУ 39301520
в ПАТ "Укрсоцбанк" (м.Київ)
МФО 300023

COFONDATOR AL ZIARULUI - COLECTIVUL REDACȚIEI
Свідоцтво № ЧЦ 498-178 ПР від 16.07.2014

COLEGIUL DE REDACŢIE
Valeria ŞTEFUREAC: secretar responsabil de redacţie
Tatiana CARLAŞCIUC: redactor literar
Dumitru VERBIŢCHI
Vasile CARLAŞCIUC

Designe și adaptare computerizată
Natalia RIZUN, Andrei BRUDÂC

Віддруковано у ПП Ключук С.М.
м. Чернівці, вул, Заводська, 37 в

Autorii materialelor publicate poartă responsabilitatea totală pentru veridicitatea faptelor expuse.
Redacţia poate să publice materiale fără să împărtăşească punctul de vedere al autorului.

Retipărirea materialului este posibilă doar cu consimţământul autorului.
Preluarea materialelor publicate în paginile ziarului este posibilă doar în cazul când se face referire la săptămânalul „Libertatea Cuvântului".

tir. total: 6000
Ціна договірна